

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת סמיר בן סעיד
אחמד טיבי

פ/25/6493

הצעת חוק עידוד העיתונות המקומית וקהילתית, התשפ"ו-2026

- הגדרות 1. בחוק זה –
- "תאגיד עיתונות מקומית וקהילתית" – תאגיד שהוא מוציא לאור של עיתון, אתר אינטרנט הכולל תכני חדשות, תחנת רדיו או גוף תקשורת אחר, ובלבד שמתקיימים לגבי התאגיד האמור התנאים האלה :
- (1) הוא פועל ברציפות במשך שנתיים לכל הפחות ;
- (2) הוא מעסיק לכל הפחות עובד שכיר אחד במשרה מלאה או עובדים עצמאים ;
- (3) עיקר פעילותו היא פרסום תכנים לציבור בנושאים מקומיים הנוגעים לתחומי רשות מקומית אחת או יותר ;
- "השר" – שר התקשורת.
2. פטור מארנונה לתאגיד עיתונות מקומית וקהילתית
3. הקצאת תקציב פרסום לתאגידי עיתונות מקומית וקהילתית
4. הקמת קרן לעידוד עיתונות מקומית וקהילתית
- (א) מוקמת בזה קרן לעידוד עיתונות מקומית וקהילתית (בחוק זה – הקרן).
- (ב) מטרת הקרן יהיו כמפורט להלן :

(1) מתן מענקים לתאגידי עיתונות מקומית וקהילתית, לצורך תפעול, פיתוח דיגיטלי והכשרת כתבים;

(2) מתן תמיכה לתאגידי עיתונות מקומית וקהילתית בעלי חשיבות ציבורית מקומית.

(ג) הקרן תפרסם, אחת לשנה, דוח שקיפות שיפורטו בו כל אלה: היקף המענקים והתמיכה שהעניקה כאמור בסעיף קטן (ב), זהות מקבלי המענקים והנתמכים ואמות המידה שלפיהן קיבלה הקרן החלטות לעניין חלוקת המענקים והתמיכה כאמור.

(ד) משרד התקשורת יקצה לקרן, מתקציבו, סכום שלא יפחת מ-20 מיליון שקלים חדשים לשנה.

(ה) הקרן תנוהל על ידי ועד מנהל שימנה השר, ואלה חבריו:

(1) נציג המייצג את הציבור, שימונה בהליך שקוף, ושאינו חבר הכנסת או בעל זיקה פוליטית;

(2) איש אקדמיה מתחום מדעי החברה, לרבות מתחום התקשורת;

(3) עיתונאי בתפקיד בכיר או איש תקשורת בעל ניסיון מוכח בתחום התקשורת;

(4) נציג של החברה האזרחית;

(5) נציג הממשלה, שלא תעמוד לו זכות לקבל החלטות בוועד המנהל, ותפקידו לסייע לוועד האמור.

(ו) הוועד המנהל ימנה את עובדי הקרן.

5. ביצוע ותקנות השר ממונה על ביצועו של חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו, וכן רשאי לקבוע את סדרי הפעלת הקרן.

6. תחילה תחילתו של חוק זה חודש מיום פרסומו.

דברי הסבר

העיתונות המקומית מהווה נדבך מרכזי במארג הדמוקרטי – היא מאפשרת ביקורת ציבורית על השלטון המקומי במיוחד בערי הפריפריה, מעודדת מעורבות אזרחית ומספקת מידע אמין לציבור בתחומים הקרובים לחייו היום-יומיים. חשיבות העיתונות המקומית גבוהה במיוחד לאור העובדה שהשלטון המקומי בערי הפריפריה לא תמיד זוכה לעניין של העיתונאות הארצית ואין בעניינו מספיק ביקורת מצד רשויות המדינה. לכן, יש לעודד, לחזק ולבסס את מעמד העיתונות המקומית והקהילתית

במדינה, כגורם שחיוני לחיזוק הדמוקרטיה, הפיקוח האזרחי והמעורבות החברתית, ולתמוך בגופי תקשורת קטנים הפועלים בפריפריה החברתית והגיאוגרפית של המדינה.

בעשור האחרון נקלעה העיתונות המקומית למשבר כלכלי עמוק, שהביא לסגירת עשרות מערכות עיתונים, צמצום דרמטי בכוח האדם והיחלשות הפיקוח האזרחי ברשויות המקומיות.

בעוד שהתקשורת הארצית נהנית מתקציבי פרסום ממשלתיים ומקורות הכנסה יציבים, לעיתונות המקומית אין גישה למשאבים דומים, על אף חשיבותה הציבורית. הצעת חוק זה מבקשת לתקן מצב זה באמצעות מתן תמיכה מוסדית ויציבה.

לפיכך, מוצע להגדיר לראשונה בחוק "תאגיד עיתונות מקומית וקהילתית", כך שיכלול עיתונים, אתרי חדשות, תחנות רדיו או גופי תקשורת אחרים, ובלבד שהתאגידים האמורים פועלים ברציפות שנתיים לכל הפחות, מעסיקים לכל הפחות עובד שכיר אחד במשרה מלאה או עובדים עצמאיים, ועיקר פעילותם היא פרסום תכנים לציבור בנושאים מקומיים (להלן – תאגיד עיתונות מקומית וקהילתית). כן מוצע לקבוע כי תאגיד כאמור יקבל פטור מתשלום ארנונה. עוד מוצע לקבוע כי לכל הפחות 15% מתקציב הפרסום של משרדי ממשלה, חברות ממשלתיות ותאגידים סטטוטוריים יוקצה לפרסום בתאגדי עיתונות מקומית וקהילתית, לרבות בשפה הערבית.

בנוסף, מוצע להקים קרן לעידוד עיתונות מקומית וקהילתית (להלן – הקרן), שמטרתה להעניק מענקים לתאגדי עיתונות מקומית וקהילתית לצורך תפעול, פיתוח דיגיטלי והכשרת כתבים וכן לתת תמיכה לתאגדי עיתונות מקומית וקהילתית בעלי חשיבות ציבורית מקומית. לפי המוצע, הקרן תפרסם, אחת לשנה, דוח שקיפות שמפורטים בו היקף המענקים והתמיכה שהעניקה כאמור, זהות מקבלי המענקים והנתמכים וכן התבחינים שלפיהם קיבלה החלטות לעניין חלוקת המענקים והתמיכה כאמור. עוד מוצע לקבוע כי לפחות 20 מיליון שקלים חדשים מתוך תקציב משרד התקשורת יוקצו לקרן. כמו כן, מוצע שהקרן תנוהל על ידי ועד מנהל שימנה שר התקשורת. חברי הוועד המנהל נציג המייצג את הציבור, שימונה בהליך שקוף, ושאינו חבר כנסת או בעל זיקה פוליטית, איש אקדמיה מתחום מדעי החברה (לרבות מתחום התקשורת), עיתונאי בתפקיד בכיר או איש תקשורת בעל ניסיון מוכח בתחום התקשורת, נציג של החברה האזרחית וכן נציג ממשלה, שלא יהיה רשאי לקבל החלטות בוועד המנהל, ותפקידו יהיה לסייע לוועד האמור. כן מוצע לקבוע כי הוועד המנהל ימנה את עובדי הקרן.

עוד מוצע להסמיך את שר התקשורת, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת להתקין תקנות לביצוע החוק האמור וכן להסמיכו לקבוע את סדרי הפעלת הקרן.

החוק המוצע יכיר בתפקידה הייחודי של העיתונות המקומית והקהילתית כגורם מחנך, מאחד ומחזק קהילות מקומיות, לרבות בחברה הערבית ובפריפריה.

החוק המוצע צפוי לתרום לחיזוק הדמוקרטיה, להשמעת קולות ומקורות מידע מגוונים, ולהבטחת קיומה של עיתונות חופשית, עצמאית ואחראית בכל רחבי הארץ.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' בשבט התשפ"ו (26.01.2026)